

Nehézipari Műszaki Egyetem
TDK
Karszthidrológiai Szakcsoport

3515 Miskolc-Egyetemváros E/1.

Beszámolójelentés

Csoportunk 1976-ban folytatta feltáró munkáját és tudományos kutatásait a Bükk-fennsíkron. Az előző évhez képest megnőtt a kutatási területünk, a csoport létszáma is gyarapodott, így a Területi Szervezet egyik legaktívabb csoportjává váltunk.

1976-ban kutatási engedélyt a

Fekete barlangra /BI-2/6/1976/

Istvánlápá barlangra /BI-2/7/1976/

Király Lajos barlangra /BI-2/8/1976/

István barlangra /BI-2/9/1976/

kértünk és kaptunk az OTVH-tól. Ezeken kívül még az Egyetem töbörben és a Szinva Lillafüred fölötti völgyoldalának kisebb barlangjaiban dolgoztunk.

Részletes beszámoló

a./ Táborok

Az év folyamán a tanulmányi szabadsághoz igazodva 4 tábort szerveztünk. 3 egyhetest és 1 kéthetest, melyeknek átlagos létszáma 15 fő volt.

1. Téli tábor

1976. január 24-31-ig Létrástető.

A tábor programja: a Fekete barlang további kutatása, fotózása
a Király barlang Kutjának bontása,
a meghívott vendégek kalauzolása volt.

A tábort csoportunk szervezte és vendégként a Mecseki Ércbánya Vállalat barlangkutatóit / 12 fő /, a Soproni Erdészeti és Faipari Egyetem barlangászait / 4 fő /, a Budapesti Műszaki Egyetem 1 kutatóját, a Bajai Vízügyi Főiskola 1 kutatóját, és a Szegedi tanárképző Főiskola 3 hallgatóját hívtuk meg.

A táborozás alatt a vendégeknek megmutattuk a Fekete barlangot, amelynek egyes részein újabb szakaszok feltárását remélve bontottunk, valamint a térképezés céljából kijelöltük és állandósítottuk a barlangi poligonpontokat. A barlangban két, addig ismeretlen járatot találtunk 100 és 200 m hosszban.

A Király barlang Kutjának bontásával újabb másfél métert jutottunk előbbre az agyagos törmelékes járatban. Bontás közben apró állatok - kis ragadozók, rágcsálók és madarak csontjaira bukkantunk, amelyeket meghatározás céljára elküldtünk Kordos Lászlónak. A lelet amelyet a felszín alatt kb. 30 m-rel találtunk, meleg éghajlatot tételez fel és a legújabbkori fauna maradványaiból áll.

A tábor átlagos létszáma 25 fő, a barlangokban töltött munkaidő 667 óra volt. A felszíni munka kb. 300 órát tett ki.

2. Tavaszi tábor

1976. április 14-19-ig, Létrástető.

Meghívott vendégek nem voltak, átlagos létszám 9 fő volt.

A Fekete barlang tavaszi hóolvadáskor beomlott, régi bejárata helyett egy újat kezdtünk kibontani. Az eredeti bejárat omladékos volt és olyan szűk, hogy nem lehetett kiácsolni. Az új bejárat bontását szálkő mellett kezdtük meg. A bontás előrehaladtával párhuzamosan ácsolattal biztosítottuk az akna szálkővel ellentétes oldalát.

A felszíni munkákkal, ácsolással és bontással töltött idő 379 óra volt.

3. Nyári tábor

1976. augusztus 15-28-ig, Vesszősvölgy.

A táborozás célja az Egyetem töbör bontása és az Istvánlápá lezárási tervéhez szükséges felszíni térképezés volt.

A 12 fős táborban 3 soproni vendég is jelen volt.

A bontás nem járt különösebb sikerrel, két és félmétert haladtunk lefelé igen nehéz körülmények között.

Az Istvánlápá felszíni térképezését befejeztük.

A felszíni munkákkal és a bontással töltött időnk 598 óra volt.

4. Őszi tábor

1976. november 3-9-ig, Létrástető.

Tovább folytattuk a Fekete barlang bejáratának bontását.

A tábor folyamán többfelé turáztunk és leszálltunk néhány kisebb barlangba. Folytattuk a Fekete barlang vizgyűjtőterületének geodéziai felmérését.

A tábor létszáma 16 fő volt. A terepi munkával töltött munkaórák számuk 771 volt.

Az egész éves táborozásaink során 2715 munkaórát teljesítettünk.

b./ Hétvégi munkaturák

A Bükk-hegység közelsége révén szinte minden szombat - vasárnap lehetőségünk nyílt a barlangi munkákra. A hétvégeken kutatási területünkön átlagosan 5-6 fő dolgozott. A munkák bontásból, ácsolásból, fotózásból, térképezésből, geológiai és őslénytani megfigyelésekből álltak. Ezek a hétvégi munkák éves tervünk tetemes részét tették ki.

Hétvégeken barlangban 600 órát, terepen pedig 1740 órát dolgoztunk.

Eredmények

Fekete barlang

Az 1975 novemberében általunk feltárt dolomitbarlangban végeztük a legtöbb munkát. Elkészült a barlang térképe és vízgyűjtőterületének pontos geodéziai térképe. Az egyedülállóan jellegzetes aknarendszerrel rendelkező barlang továbbkutatását több irányban is folytattuk.

Az un. Nagyakna alján ÉK-i irányba a törésvonalnak megfelelően egy feltételezett folytatás felé bontottunk. 4 métert haladtunk előre apró dolomittörmelékű agyagban. Az októberi esőzéskor nagymennyiségű víz szivárgott el ebben az irányban.

A Rhameses-teremből kiindulva egy hatalmas omláson keresztül jutva kb. 100 m új szakaszt tártunk fel /Téli tábor/.

Az új szakasz érdekessége, hogy erősen megközelíti a felszínt és egy helyen megfigyelhető a dolomit-dolomitabáz képződésmélyhatár. A barlangi patakos ág jelenlegi végpontján erőteljes bontást végeztünk, de az állandó vízfolyás a kiásott hordalék helyére mindig újabbakat szállított. Ezen a munkahelyen depozíciós problémáink is voltak.

A barlang régi bejárata a tavaszi hóolvadáskor beszakadt, ezért egy új, kb. 10 m mély aknát mélyítettünk, amit ácsolattal biztosítottunk. Így a jövőben lehetőség nyílik a barlang lezárására és az akna kutgyűrűzésére. A barlangot felszereltük hágcsókkal, tervezzük a vaslétrás kiépítést.

Istvánlása barlang

Felmérését már 1973-ban elvégeztük. Az elmúlt évben a még meg nem szerkesztett járatokat is térképre vittük. Ennek ellenére a barlangban még sok feltérképezetlen járat van. A barlang hágcsóit kicseréltük /120 méter/, vaslétráit ellenőriztük. A nyugati ág 4. szifonjának vizállását többször megmértük, de folyamatos megfigyelésre nem volt lehetőségünk. Kimásztunk néhány kürtöt, amelyeket addig nem ismertünk és kerülőjáratokat kerestünk a barlang szifonjainál. Barlang lezárásának műszaki tervét elkészítettük. A lezárást az MKBT és a Barlangtani Intézet segítségével 1977-ben szeretnénk megvalósítani.

István barlang

Több ízben bejártuk és megállapítottuk, hogy a barlang képződményeire igen kedvezőtlenül hat az idegenforgalom. A turisták által kilégzett nagymennyiségű széndioxid mállasztja a cseppköveket, a barlangi világítás flórája fella-
zítja a képződményeket. Sok helyen letört cseppköveket fedeztünk fel.

Egyetem töbör

Az elmúlt évben igen jelentős munkát fektettünk kibontásába. Amennyiben itt sikerülne bejutni, úgy az ország legmélyebb barlangját tárnánk fel. Elkészítettük a bontás térképét. A legutolsó bontások eredményei reményteljesek. Sikerült egy körülbelül 25 cm-es hasadékba bejutni, amely azonban csak 2 méterrel beljebb kezd kitágulni.

Király Lajos barlang

Az István-oldal felső szintjén fekvő szenilis barlang. Eddig több helyen is próbálkoztunk a bontással, elmúlt évben az ugynevezett Kut bontását vettük előtérbe. Ez egy felszálló forrás vagy szifonjárat sárgászörös agyagkitöltéssel. Az év során körülbelül 5 métert haladtunk ferdén lefelé. A bontási körülmények rosszak, mert néhány óra alatt a levegő teljesen elhasználódik. Depozási gondjaink is vannak. Az anyagot 15 méterrel feljebb egy terembe kell kihuznunk. Ennek ellenére biztatóak a kilátásaink. A járat egy helyen elszűkült és egy agyagos konglomerátos dugó zárta el az utat. Itt jól el lehetett különíteni a mészkő, kvarc és agyagpala szemcséket.

Pécsi bontás

A Király Lajos barlangtól 50 méterre északra helyezkedik el. Breccsaszerűen összecementált agyagos törmelék tölti ki a járatokat. A nehéz körülmények ellenére 2 métert haladtunk lefelé. A bontás ideiglenes nevét az ott dolgozott pécsi csoport tiszteletére adtuk.

Zsivány barlang

A fent említett bontástól nem messze található a Zsivány barlang. Alaposan átvizsgáltuk, feltérképeztük. Megállapítottuk, hogy érdemes a végén levő omlást megbontani. Ha sikerül technikailag megoldani a csillepályát, akkor 1977-ben e barlangban is fogunk kutatni.

Az István-oldalon ezenkívül több kisebb-nagyobb üreget találtunk, illetve bontottunk ki.

1976-ban a barlangokban töltött dokumentált hétvégi munkaóráink száma 2236. Terepi munkával 2809 órát töltöttünk. Ezenkívül hágsóképzítés, felszereléskarbantartás, táborelőkészítés stb. körülbelül 1000 munkaóra volt.

Egyéb barlangi tura

Csoportunk 3 tagja az esztramosi Rákóczi barlangban, 2 tagja a solymári Ördöglyuk barlangban és a kevélyhegyi barlangokban tett turát. A Bükk-hegységben is bejártunk néhány nagyobb barlangot: Jávorkuti víznyelő, létrástetői Vizesbarlang, Szepessy barlang, Borókás töbrök, Szivárvány barlang, Szamentu barlang.

Felszíni turák

Felszíni kirándulások során újabb kutatási területeket kerestünk, vizsgáltuk a kutatási területünk geológiai és hidrológiai felépítését. Csoportunk több tagja az egyetemi Alpin Clubbal Fehérkőlápán a modern sziklamászó technikát sajátította el.

Tudományos kutatás

Nagy súlyt fektettünk a barlangok geológiai leírására.

A Fekete és a Király Lajos barlang közettani, tektonikai, morfológiai feldolgozása folyamatban van. A Király Lajos barlangban hőmérsékletet mérünk. Az Istvánlápára tervezett műszeres összefüggésvizsgálatokat műszerhiány miatt mindeddig nem tudtuk megvalósítani.

Barlangnap. A pécsi barlangnapon csoportunkat az egyetemi vizsgaidőszak miatt csak 2 fő képviselte, de a barlangi gyorsasági versenyben így is előkelő helyet értünk el.

Barlangi mentőszolgálat. A Területi Szervezet által létrehozott mentőszolgálat tagjai vagyunk.

Fotózás. A kutatási területünket képező barlangokról körülbelül 200 darabos színes diakollekciót állítottunk össze.

Előadások, beszámolók. 1976-ban egy TDK dolgozatot készítettünk. 3 előadást tartottunk a TIT-ben illetve a MTESZ-ben. Több alkalommal tartottunk ismeretterjesztő előadást és vetítést az NME-n.

Továbbképzés. Az 1977. márciusától kezdődő, csoportunk tagjaira nézve kötelező tanfolyam anyagát összeállítottuk. A tanfolyam széles áttekintést nyújt a barlangkutatás legkülönbözőbb problémáiról.

Raktárhelyiség. Az egyetem egyik kollégiumának pincéjében lévő raktárhelyiségünket teljesen kitisztítottuk, felújítottuk és új szekrényeket szereltünk be.

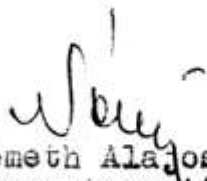
Klubélet. A csoport tagjai javarészt kollégisták, így az összejövetelek nem okoznak gondot. Gyűlésünket hétfőnként 17 órakor tartjuk.

Együttműködés. A Mecseki Ércbánya Vállalat, a Soproni Erdészeti és Faipari Egyetem, a MEAFK "Marcell Loubens" barlangkutató csoportjával tartunk szoros kapcsolatot.

Az 1977. évre vonatkozó munkatervünket már 1976 végén elküldtük a Társulatnak.

Miskolc, 1977. január 19.

Lévay Tibor
kutatásvezető

Németh Alajos
csoportvezető